

DEZVOLTAREA MEDIULUI VIRTUAL PENTRU CERCETĂTORI ÎN CONDIȚIILE INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII SOCIETĂȚILOR

Rodica HÎNCU, prof. univ., dr. habilitat, ASEM

Victoria GANEA, prof. univ., dr. habilitat,
șef-adjunct secție, CNAA

Greta HÎNCU, drd., ASEM

JEL: F290, L860, O320, O380, G140

Introducere. În condițiile globalizării economiei și accelerării dezvoltării tehnologice este necesară o nouă politică de inovare care presupune coordonarea activității tuturor decidenților strategici în cercetare-inovare și dezvoltare economică.

Activitatea inovațională vizează nu doar crearea, protecția și comercializarea rezultatelor cercetărilor științifice, dezvoltarea cunoștințelor, dar și "distribuția" de cunoștințe și competențe în economie și în societate în general, perfecționarea și eficientizarea proceselor tehnologice, organizaționale, de marketing, educația și pregătirea cadrelor, instruirea angajaților, diversificarea și îmbunătățirea calității produselor și serviciilor, promovarea acestora pe piețele interne și din străinătate.

Rezultatele cercetării. Analiza documentelor examinate de Comisia europeană denota o activitate perseverentă în vederea impulsivării dezvoltării economiilor competitive bazate pe date și pe cunoaștere în condițiile globalizării, inovării și digitalizării continue. În această ordine de idei, pot fi menționate Comunicările Comisiei „Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020: O Uniune a inovării” (octombrie 2010), „O politică industrială integrată adaptată erei globalizării - Atribuirea celui mai important rol competitivității și sustenabilității” (octombrie 2010), „Către o economie de succes bazată pe date” (iulie 2014), „Digitalizarea industriei europene – Valorificarea deplină a pieței unice digitale” (aprilie 2016), „Priorități de standardizare în sectorul TIC pentru piața unică digitală” (aprilie 2016) și multe altele.

Analizând acțiunile de punere în aplicare a Strategiei privind crearea unei piețe unice digitale, se poate ușor de observat că Comisia Europeană își propune să ajute cercetătorii și autoritățile publice, industria și IMM-urile din Europa să valorifice la maximum

noile tehnologii. Măsurile prevăzute în acest sens, vin să sprijine și să conecteze inițiativele naționale pentru digitalizarea industriei și a serviciilor conexe în toate sectoarele și să stimuleze investițiile prin intermediul parteneriatelor strategice și al rețelelor. Planurile prezentate prevăd și instituirea de către Comisie a unui sistem european de tip cloud care, ca prim obiectiv, va oferi unui număr de 1,7 milioane de cercetători și de 70 de milioane de profesioniști din domeniul științei și al tehnologiei un mediu virtual pentru a stoca, a gestiona, a analiza și a reutiliza un volum însemnat de date de cercetare. Vicepreședintele pentru piața unică digitală, Andrus Ansip a declarat: „Avem nevoie de scara potrivită pentru a valorifica întregul potențial al tehnologiilor, cum ar fi cloud computingul, activitatea științifică bazată pe date și internetul obiectelor. Deoarece întreprinderile urmăresc să se dezvolte la nivelul întregii piețe unice, serviciile publice online ar trebui, de asemenea, să răspundă nevoilor actuale : să fie digitale, deschise și transfrontaliere începând cu momentul conceperii. UE este scara potrivită pentru vremurile digitale”.

În același timp, practica internațională demonstrează că dezvoltarea eficientă a inovațiilor poate fi asigurată de un sistem național de inovare funcțional - ecosistem de inovare - care include oamenii, instituțiile și industriile referitoare la infrastructură, educație, formare și activitățile de cercetare și dezvoltare, un mediu concurențial sănătos, precum și legislația, cadrul de politici, instituțiile de stabilire a standardelor, structura industriei și aspecte care facilitează transferul internațional de tehnologie și absorbția acesteia, resurse financiare suficiente, de asemenea și interacțiunile dintre toate aceste componente. Ecosistemul de inovare oferă o viziune obiectivă a proceselor de inovare în strânsă legătură cu politicile macroeconomice și educaționale, mai largi, și percepe inovarea ca rezultat al interacțiunii dintre actorii implicați, în scopul de a transforma o idee într-o soluție sau de a aduce un produs sau serviciu pe piață.

În Republica Moldova nu s-a constituit un ecosistem de inovare adecvat cerințelor contemporane. Deși au fost adoptate, în special în ultima perioadă, mai multe documente de politici care întrunesc un ansamblu de obiective axate pe domeniul inovării și o totalitate enormă de acțiuni, nu este prevăzută o conlucrare și coordonare a

activităților de implementare, nu există o viziune clară asupra căilor optime de promovare a procesului inovativ. Pentru sistemul național de inovare existent sunt caracteristice un șir de probleme comune pentru mai multe țări cu economie în tranziție: caracterul suboptimal al actualelor eforturi de educație, de cercetare-dezvoltare și inovare; lipsa rețelelor de instituții S&T, cum ar fi universitățile, institutele de cercetare, organismele de standardizare; izolarea acestor instituții de sectorul real al economiei; nivelul inadecvat de coordonare între principalele domenii de politici publice (fiscale și monetare, investițiile străine, proprietatea intelectuală, concurență, comerț, dezvoltarea agricolă și industrială, mediu, sănătate, etc.), care pot fi interconectate cu investițiile în dezvoltarea S&T; chiar și pentru domenii foarte apropiate, cum sunt CD, inovarea și proprietatea intelectuală, politicile sunt dispersate și lipsite de consecutivitate și coordonare; accesul dificil la finanțare, lipsa cadrului normativ privind capitalul de risc (venture), axarea insuficientă a activității de cercetare aplicată pe creșterea competitivității, pe domeniile prioritare și necesitățile societății, stimularea insuficientă a activităților de inovare prin documentele de politici publice, lipsa statisticilor oficiale privind activitatea de inovare etc.

Concluzii. Atestăm, că metodele și politicile de încurajare a activității inovaționale diferă în funcție de stadiul de dezvoltare a economiei și de întregul context socioeconomic al unei țări și trebuie corelate cu acestea. În economiile bazate pe resurse și în cele aflate în tranziție spre o economie bazată pe eficiență (cazul Republicii Moldova) un rol decisiv îl au re-inovațiile bazate pe asimilarea și absorbția tehnologiilor importate în scopul sporirii capacităților inovaționale naționale, investiția masivă în educație și dezvoltarea resurselor umane, repartizarea preferențială a surselor financiare în favoarea domeniilor prioritare pentru favorizarea importului tehnologiilor și echipamentului necesar, creditele de lungă durată pentru finanțarea investițiilor în industrie și importul masiv al mijloacelor de producere și al uzinelor construite „la cheie”.

Bibliografie:

1. http://agepi.gov.md/sites/default/files/sedinte_cnpi/19-04-2016/5-2.pdf
2. <http://dcfta.md/comisia-europeana-traseaza-calea-pentru-digitalizarea-industriei-europene>